

IV
1922 9-12-1922

श्री गुरुर् गरुआवगी.

Reg. No. 217

107

72307

ગૂજરાત વિદ્યાર્થી ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૧૪૮૮. વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ૭૩૪૨ ગાંધીયજી

વિષય ૪-૧૧

શ્રી ગુર્જર-ગરખાવળી.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર
નડીઆદ નિવાસી,
બાઈ મણિલક્ષ્મી શાહ ચુનીલાલ પુરુષોત્તમ-
દાસની વિધવા-ભાર્યા.
રહેવાસી હાલ મુંબઈની.

દોહરો.

હયા ક્ષમા દ્રઢ ધિરજને, શાન્તિ સત્ય વિચાર;
સ્વરાજ્ય મુખ સાધન સખળ, આચરિએ આચાર.

રચનાર,

ગાંધી ભાઈચંદ ગોવર્ધનદાસ.

ઠ. ગાંધી પોળ-નડીઆદના.

૧૦૧૪૮

આવૃત્તિ ૧ લી.

વિધાપીઠ

પ્રત ૧૦૦૦.

સંવત ૧૯૭૮

સામાજિક

સુને ૧૯૨૨

કૌંમત અમુદ્ય.

શ્રી લક્ષ્મીવિજય પ્રી. પ્રેસ (આન્ય) રતનપોળ નગરશેઠની
મારઠોદમાં દેસાઈ રાયચંદ જગનનાથે છાપી-અમદાવાદ.

શ્રી ગુર્જર ગરબાવળી.

ગરબી ૧.

કાંતોને સૈયર સૌ સ્નેહે રેંટીયો,
દેશોદયનો દિસે સૂર્ય સમાનજો;
શિતળતા શાંતિ તે શશિ સમ આપતો,
મહિમા મોટો જેનું મહિમા માનજો. કાંતો. ૧

ખાળક કેરી રમત રૂડી એ રેંટીયો,
શિખવે શિશુને સુત્ર તણો મહિમાયજો;
જીવાન જનને આશ્રય અનુપમ આપતો,
વૃદ્ધ જનોનો વિશ્વ વિષે વિશ્રામજો. કાંતો. ૨

સમતા શુભ ગુણ શિખવે સાધૂ સંતને,
વૈરાગીને આપે તત્વ વિચારજો;
સંન્યાસીને સત્ય સુધા સમ બોધતો,
સંસારીનો છે સંસારે સારજો. કાંતો. ૩

શુણિધી ગરવો ગુરૂ રૂપ રાજે રેંટીયો,
કોટિક જનનું કરતો એ કલ્યાણજો;
કરતો તે તરતો ને પોતે તારતો,
સમજે તો માનો સખિ સાચી વાણજો. કાંતો. ૪

દંપતિને સુખ સંપતિ હરનિશ આપતો,
રોગી જનને ઔષધ રૂપ ઉપચારજો;
સાધન શસ્ત્ર સખળ એ શાસ્ત્રે આપણું,
સત્યાગ્રહનો શૂરો એ સરદારજો.

કાંતો. ૫

સર્વાધાર સુખદ પ્રભૂ સમ એ પોષતો,
ઉચ્ચ નીચ સરવેનાં ઢાંકે અંગજો;
ભેદ ભાવ નવ રાખે ભવમાં ભાળતાં,
શિક્ષણ આપે ઘર બેઠાં સત સંગજો.

કાંતો. ૬

ભાગ્ય ભુવનનો સ્વામી સુખકર રેંટીયો,
સ્વતંત્રતાનો મંત્ર મહા મૂલવાનજો;
રિદ્ધિને સિદ્ધિ સૌ એમાં શોભિતી,
મણિ-ચાહે ચિતમાં નિત કરી ગુણ ગાનજો.

કાંતો. ૭

ગરબી ૨.

ભારતનું હિત ચાહો ચતુરા ચિત્તથી,
આ-ભારતના હિતમાં હિત સૌનું હોયજો;
ભારતનું ભાવી છે બગિની હાથમાં,
બાળપણમાં દે બાળકને બોધજો.

ભારત. ૧

કુંમળું ઝાડ નમાવે તે રીતે નમે,
વૃદ્ધ થએ ના વાળ્યું તેહ વળાયજો;
ત્યમ બાળકના હૃદય કમળપર પ્રેમથી,
જેવા પૂરે તેવા રંગ પૂરાયજો

ભારત. ૨

વિદ્યા વિનય વિચાર તણાં બી વાવવાં,
 હયા ધર્મને સ્વતંત્રતાની સાનળે;
 માત પિતા ગુરૂ જનની સેવા આદરે,
 સ્વદેશની સેવાનું આપો જ્ઞાનળે.

ભારત. ૩

સત્યાગ્રહિનું શિક્ષણ શિશુને શિખવો,
 તત્ત્વ તર્કને અર્થ શાસ્ત્રનાં અંગળે;
 ચારિત્ર કેરાં ચિત્રો ચિતરો ચિત્તમાં,
 ભારત-મણિ ભૂમિ ખદલાશે રંગળે.

ભારત. ૪

ગરબી ૩.

સૈયર પહેરેની સૌ ખાદી અંગે સ્નેહથીરે,
 સુંદર શોભિતી છે મુખકર પુર્ણ પવિત્ર;
 તના તેજ થકી અજ્ઞાન તિમિર અળગૂં થયુંરે,
 દશ દિશ વ્યાપી કિર્તિ જેની ચિત્ર વિચિત્ર,
 ખાદી ખાંતે ખલકે ખેલે ખૂબ આનંદમાંરે.

આખી-ખાંતે ખલકે ખેલતી, ભગવતિ ગુણ બંડાર;

ઊર આપે આનંદ એ વંદે વારંવાર.

દેશોદયમાં દિસે દેવી સમ એ દિપતીરે,

કરશે બહેમ કૃધારા કેરૂં તે ખંડન;

ભરશે ભાવ થકી ભૂતળપર ભારે સંપતિરે,

હરનિશ કરશે એતો સત્ય તણું મંડન.-ખાદી. ૧

આખી-મંડન કરશે સત્યનું સાથી સૂતર સંપ;

કાઢે કલેશ કૂસંપને સંપ વસે ત્યાં જંપ.

ચિંતામણી સમ ચાડ ચમકે ખાદી દેશમાં,૨
 ઘર ઘર હરતી ફરતી ગોરી ગુણલા ગાય;
 ધન ધન કહેતી ને લેતી તુજપર ઓવારણાં,૨
 દિર્ઘાયુશ લોગવળે આપે એ આશિષ-ખાદી. ૨

સાખી-હતી તણાતી આપડી, મોહપુરે લાચાર;
 મોહન મળિયો મલપતો, કરગ્રહિ કાઢી ખહાર.
 મોહપુરેથી ખેંચી ખાદી કાઢી ખારણે,૨
 આશ્રય ઔપધ આપી કિધૂ શુભ સનમાન;
 શાંતિ આપીને સૂવાડી પ્રિતે પારણે,૨
 હોતે હૂલાવીને કરતો નિત ગુણગાન-ખાદી. ૩

સાખી-હતી દુરદશા તાહરી, પામી સતિ સતસંગ,
 અજર અમર અવનિ વિધે, નૌતમ નિપની નંગ.
 ઉત્તમ પદ્મિ દિન પ્રતિદિને પ્રભૂતા પામતી,૨
 ખાદી નગર વસાવ્યું સાબ્રમતીને તીર;
 હૈયે હરખે નિરખે સૌ જન પુંજે પ્રેમથી,૨
 મણિ-માને છે મનથી ભવની ભાગે ભીંડ.-ખાદી. ૪

ગરબી ૪.

રાગ-(ગીરીધારી રે વાત કહું તે વિચારે).

સુણ સજની રે, શિખામણ કહું સારી;
 તમે જોજો જરૂર વિચારી.-ટેક
 ભારતની રે, ભાગ્ય દશા પરવારી;
 કરે રૂદન માત બિચારી.

જુલ-કયા દિલમાં તેની ધારી રે,

કરો શેવા સત્ય સ્વિકારીરે;
 થાભે ભારતને ઊપકારીરે,
 સખી સમજેરે, સમય તણી બલિહારી -તમે જોજો. ૧
 બ્રાહ્મણની રે, સત્તા પણ પરવારી,
 ક્ષત્રી બળ હીણ લાચારી;
 ખેડુતની રે, થઈ છે ખુબ ખુવારી,
 દિન દશા દિવસ દુઃખકારી.

શુભ-થયા વણજ વિનાના વેપારીરે, ભારતમાં વધિયા બિખારીરે;
 બધો દેશ બન્યો બિમારી રે,
 સુખ ત્યાગો રે, સ્વદેશ હિત નરનારી.-તમે જોજો. ૨
 ફેશનની રે, ફેગટ શી ! ફિસ્તીઆરી,
 તન મન ધનને હરનારી;
 સત્યાગ્રહ રે, શસ્ત્ર સળળ બચહારી,
 દ્રઢ ધિરજ ઢાલ તમારી,
 જગ જીવ્યું રે, સ્વદેશ હિત જયકારી.-તમે જોજો. ૩
 પણ કરજેરે, પળ પળ પ્રેમ પ્રસારી,
 પ્રાણની બની બિન દરકારી,
 સહી લેજેરે, સંકટ ધિરજ ધારી,
 નિજ ચારિત્ર દેજો ચિતારી.

જુલ-બળ આત્મ સંયમનું વધારીરે,
હજો હિંદ માતાને હિતકારીરે;
સ્હાય કરશે શ્રી ગિરિધારીરે,
મણિ-મળશેરે, સ્વરાજ્ય શુભ સુખકારી. તમે. ૪

ગરબી ૫.

સખિ મળીને પાંચ પચીસ, કાંતો રૂડો રેંદુડો;
ભાવે ભજીલ્યો શ્રી જગદિશ, કાંતો રૂડો રેંદુડો. ટેક.
ખટ ચક્કર ખટ આરા જેમાં, તન રેંદુડો કાંતોરે;
ઘોહું સોહું માળ શ્વાસથી, ફરતો રૂડો આંટો. કાંતો. ૧
ત્રિગુણ ત્રાક તરવેણી સંગમ, નિકળે તાર અખંડિતરે;
ભેગી જંગમ જનસૌ કાંતો, કવિ કેવિદને પંડિત. કાંતો. ૨
સૂર્ય ચંદ્ર ગ્રહ નવલખ તારા, તે પણ નિત્યે કાંતોરે;
કાંત્યામાં કલ્યાણ સરવનું, માટે કાંતો ખાંતે. કાંતો. ૩
સ્વદેશ સેવા એ પ્રભૂ સેવા, જેમાં ઝાઝી જુક્તિરે;
અનુભવી જન અંતરમાં જાણે, કાંત્યામાં છે મુક્તિ. કાંતો. ૪
સ્વારથને પરમારથ જેમાં, દયા ધરમને શાંતિરે;
સત્ય શિયળ સંતોષ સદા સુખ, કાંતે ભાગે બ્રાંતિ. કાંતો. ૫
માન મમત મદ મિથ્યા માની, મોહ તબે તમે મનથીરે;
હરતાં ફરતાં સરવે કાંતો, આળસ તજીને તનથી. કાંતો. ૬
તાર ન દુટે સૂતર કેરો, સુરતા સ્નેહે રાખોરે;
મણિ-ઠહે સૂતર એ રસ્તો, સ્વરાજ્ય શુભ ફળ ચાખો. કાંતો. ૭

ગરબી ૬.

તમે-મુકીને મનની પ્રમાદીરે,
 ખેની ખેરોની ખાદી;
 ખાદી ખેરે તે શાહખાદીરે,
 ખેની ખેરોની ખાદી.—ટેક.

- ખાદી તે આદિ અનાદિ આ દેશે;
 દેશની કરતી આખાદીરે — ખેની. ૧
- વિધ વિધ વસ્ત્ર વધારે કેં વ્યાધી,
 ખાદી હરે તન ખાદીરે.— ખેની. ૨
- ખાદી બિના ખીજાં વસ્ત્ર ઉપાધી;
 ખાદી સ્વરૂપમાં સાદીરે. ખેની. ૩
- શાસ્ત્ર સકળનું છે સુત્ર સૂતરમાં;
 ખાદી વગર ખરખાદીરે. ખેની. ૪
- સૂતરમાં સૂતર છે એ રસ્તો;
 ખાદી પ્રભૂની પ્રસાદીરે. ખેની. ૫
- ખાદી તે ખલક તણી મહા દેવી;
 ખાદી તે દેશની દાદીરે. ખેની. ૬
- મણિ-માને મનમાં નિત નેહ;
 ખાદી સ્વરાજ્યની ગાદીરે. ખેની. ૭

ગરબી ૭.

આવોને રમવા આજ, સૈયર આવોને રે;
 હિંદને મળવા સ્વરાજ્ય, રમવા આવોનેરે. ટેક.

સાખી—રમવા આવો રંગમાં, સૈયર મળી સૌ સાથ;
 વંદેમાતરમ્ વદિ મુખે, તમે તાળી ઝીલો યે હાથ. રમવા. ૧
 ભરતખંડ ભૂમિ વિષે, ગુણુનિધિ આ ગુજરાત;
 ચાચર ચોક ચિતે ધરી, પ્રેમેગરબા ગાયો દિનરાત. રમવા. ૨
 મંત્ર ભણો સૌ મુખ થકી, સ્વરાજ્યનો મુખકાજ;
 સ્વદેશ સેવા કારણે, તમે મૂકોને મનથી લાજ. રમવા. ૩
 સંપ સળે સખિ સ્નેહથી, કરોને મુખનો ત્યાગ;
 ફેસનની ફિસીઆરીમાં, તમે મૂકોને મોટી આગ રમવા. ૪
 સાદાં કપડાં પહેરવાં, સાદો સૌ આચાર;
 સાદાં શાહજાદાં સદા, એ કહેવતનો લ્યો વિચાર. રમવા. ૫
 રોમ રોમ પ્રગટાવજો, સતિ તાણું જે શૂર;
 સહન કરી સંકટ સરવ, તમે રાખજો દેશનું નૂર. રમવા. ૬
 રહે સરસ્વતિ સ્થિર જ્યાં, સાક્ષર તિર આક્ષાત;
 પદ રજ જ્યાં પારસ મણિ, વદ માત ગુજરાત. રમવા. ૭

ગરબી ૮.

ભારત માતા, તુજ તનુનાં સંકટ સૌ સ્નેહે કાપજો;
 કરી મુખ શાતા, સ્વરાજ્યનાં મુખડાં શુભ અમને આપજો. ટેક.

મુર મુનિ શિવ વિધિ હરિએ શેવી,
 ભૂમિ ભવ્ય નથી ભારત જેવી,
 દિલ-દુખ ધર દેશ તાણું દેવી. ભારત. ૧

ગુણ ગૌરવ ગૌ રૂપે તહારં,
 પ્રા ચિ ન અ વા ચિ ન સં ભારં,
 તન મન થર થર કંપે મહારં. ભારત. ૨
 કળિયુગ કર અસિ ધસિને મારે,
 હાં ! હાં ! કહી ધર્મ તહીં વારે,
 જગ જિવન જગ તુજ આધારે. ભારત. ૩
 સત યુગ માં આ રે અણું વડે,
 ત્રેતા ત્રણ, દ્વાપર બે-બગડે,
 કળિ કાળે એક પગે અકડે. ભારત. ૪
 તુંજ પ્રજા પરાધિન રહી રોઈ,
 સત્તા મહતા સઘળી ખોઈ,
 શૂં ? બેઠાં આપ રહ્યાં બેઈ. ભારત. ૫
 સત ધર્મનું સંરક્ષણ કહાવો,
 ધરી જન્મ ફરી ઝટ અહીં આવો,
 કળિમાં સત યુગ જગ વરતાવો. ભારત. ૬
 ઓહં—સોહં પદમાં સ્થાપો,
 પરતંત્ર તણી બેઠી કાપો,
 મણિ-શ્વરાજ્ય સુખ શાન્તિ આપો. ભારત. ૭

ગરબી ૯.

અરજ સુણોરે અભયાવરદાતા, ભારત ભૂમિ મુજ માતારે;
 શિવ સનકાદિક ઋષિ મુનિ સરવે, સત્યાગ્રહિ ગુણ ગાતારે. અ. ૧
 ભરતખંડ નવ ખંડ વિષે બે, ભુષણ રૂપ ભણાતોરે;
 કિર્તિ કોટિક રવિસમ જળકે, વિશ્વ વિષે વખણાતોરે. અ. ૨

વિધા વિનય વિચાર વણુજમાં; પંડિત કહાવે પૂરોરે;
 ધર્મ ધુરંધર પરદુખ ભંજન, સત વાદીને શૂરોરે. અ. ૩
 વિજય વાવટો નલ મંડળમાં, ફર ફર ફર ફરકંતોરે;
 પિપળ પાન સરીખો આજે, થર થર થર થરકંતોરે. અ. ૪
 પરમારથમાં પ્રાણ તણી પણ, લેશ ન કરતો પરવારે;
 આજ અહરનિશ અનવિણુ જુરે, પેટ ન પુરૂ ભરવારે. અ. ૫
 સત્ય તણી જ્યાં નોખત આજત, ઘોરગગનમાં ગાજેરે;
 તુંજ કૃપા વિણુ અધિક દિસે ત્યાં, ઘોર અંધારું આજેરે. અ. ૬
 ભરતખંડ ભલપણમાં ભોળો, વસૂધામાં વિશ્વાસૂરે;
 સહન કરે સંકટ શી રીતે, આંખે આવે આસૂરે. અ. ૭
 તુંજ તનુ બળિયો પરવશ પડિયો, જ્યમ પિંજરમાં પોપટરે;
 કર સુખશાતા ભારત માતા, નવ તલસાવો ફેકટરે. અ. ૮
 દિન જન જાણી દયા દિલ આણી, કષ્ટ સકળદળ કાપોરે;
 પરાધિન પિંજરથી કાઢી, સ્વરાજ્ય શુભ મણિઆપોરે અ. ૯

ગરબી ૧૦

આવો આવોને સૈયર આજ, રંગે રમવાને;
 સદગુણના સજી શણગાર, રંગે રમવાને —ટેક.
 પ્રેમ પટોળીને ચૈતન ચોળી, મતિજળ નિરમળ મંજનરે;
 ચણિયો ચારૂ ચતુરામનો, અનુભવ અનુપમ અંજન. રંગે. ૧
 ટેક તણી ટીલડી તગતગતી, કૃપા કરણ ફૂલવારીરે;
 સેંથો સુંદર સમજણ કેરો, દયા દામણી ધારી. રંગે. ૨
 વાળી વિઠ્ઠલવરની નાકે, હેત તણા ઊર હારરે;
 કળા તણાં કંકણ કર ધારી, વિંધુવા વળી વિચાર. રંગે. ૩

શુધ બુધ કેરાં કડાં સાંકળાં, નેપૂર નૌતમ નેહરે;
 સત્ના સૌ શણુગાર સજાતાં, સુંદર શોભે દેહ. રંગે. ૪
 સત્યાચહિ થૈ સજની રહીએ, સત્મતિ ચિતમાં ચહિએરે;
 સત્માં શાંતિ સત્માં સંપતિ, સત્માં સંકટ સહીએ. રંગે. ૫
 સત્માં સતિનું શિયળપણુ છે, સત્ય ધર્મ રહો ધારીરે;
 સત્માં શક્તિ સત્માં ભક્તિ, સત્નો જ્ય સુખકારી. રંગે. ૬
 સત્ને રહાય કરે સરવેશ્વર, સત્ય વચન મૂખ બાખોરે;
 સત્ય સ્વરાજ્ય સખળ મણિ-મળશે, સત્માં શ્રદ્ધા રાખો. રંગે. ૭

ગરબી ૧૧.

આવોને સખી ગરબે સૌ રમીએ;
 વંદન કરી માત ચરણ નમીએ.—ટેક.
 સંકટ સહો બહેની શિર સાટે,
 જપો મંત્ર વાટે ને ઘાટે;
 સ્વરાજ્ય હાંદને મળવા માટે.—આવા. ૧
 સદ્યાં દુઃખ સિતાએ કેવાં,
 તન્યાં રાજ પાટ ને વન સેવ્યાં.
 નથી દુઃખ દીઠાં તમે તેવાં.—આવો. ૨
 દમયંતિના દુઃખ તણી કહાણી,
 સુણીને આવે નયન વિષે પાણી;
 વહતાં થાય બંધ વહન વાણી.—આવો. ૩
 સતિ શાણી દ્રૌપદી જે રાણી;
 સંકટ સમે ધિરજ મન આણી,
 સ્મરણુ તહેનું સરવ કરે પ્રાણી.—આવો. ૪

ઠજિકાળે “ ગાંધી ” ની દેવી;
સંકટ સહ્યાં સત્યાગ્રહ શેવી,
ભારત-મણિ કોટિ બનો એવી.—આવો. ૫

ચૌદરત્ન વસંત તિલકા પ્રભુ પ્રાર્થના.

હે ! વિશ્વનાથ વિભુ વિશ્વ વિષે વિહારી,
આ ભર્તૃ ભૂમિ પ્રભુ છે વિભુતી તમારી;
પામી પરાધિન પણું બહુધા બિચારી,
આપો સ્વરાજ્ય હરિ હિંદનું હિત ધારી.—૧

લક્ષ્મી રૂપે લલિત ભારતિ દિવ્ય દેવી,
વિષ્ણું વિધી શિવ સ્તવે તવ પાદ શેવી;
મોહાંધ દર્પ ધરિને દમતા સુરારી,
આપો સ્વરાજ્ય હરિ હિંદનું હિત ધારી.—૨

કૌસ્તૂભ શૂભ મણિ ભારત ભૂમિ આ-જે,
સ્વાતંત્ર નૂર વિણુ તે હિણુ તેજ આજે;
ચિંતામણી સમચક્રીત કરો મુધારી,
આપો સ્વરાજ્ય હરિ હિંદનું હિત ધારી —૩

તૂં પારિજાતિક રૂપે ભ્રમરે ભરેલી,
કિર્તી પરાગ જગમાં સઘળે ઉડેલી;
ચંપાય ! તે પગ તળે પ્રભુ દયો ઉગારી,
આપો સ્વરાજ્ય હરિ હિંદનું હિત ધારી.—૪

સૂરા રૂપે સરસ મોહક માત મહારી,
 પીતાં-દનૂજ દળના મદને વિહારી;
 કીધી સહાય સુરને શ્વમતા પ્રસારી,
 આપો સ્વરાજ્ય હરિ હિંદનું હિત ધારી.—૫
 તું વૈદ્ય વાડ વસુધા ધનવંતરી છે,
 ઔષદ્ધિ સિદ્ધિ વિધિથી તુંજમાં ભરી છે;
 વ્યાખ્યો અસાધ્ય તન રોગ પદ્મ બિમારી,
 આપો સ્વરાજ્ય હરિ હિંદનું હિત ધારી—૬
 જે ચંદ્રમા સરદનો શુભ સ્વચ્છ ભાસે,
 ઠંઠાઅલો ગગન પુર્ણ નહિ પ્રકાશે;
 નાંખો દયાબિંધ દળ-વાદળને વિખેરી,
 આપો સ્વરાજ્ય હરિ હિંદનું હિત ધારી.—૭
 આ ગાય રૂપ વસુધા દુખમાં દુખેલી,
 ત્હારા વિના ગરિબનું નથિ કોઈ બેલી;
 દેશે સુધા સમ મહા પય લાભકારી,
 આપો સ્વરાજ્ય હરિ હિંદનું હિત ધારી.—૮
 સુરેન્દ્રનો ગજ ઘણો મદમાં મચેલો,
 ઉન્મત્ત મત્ત પણ બંધનમાં પડેલો;
 તાર્યો ગજેન્દ્ર જ્યમ આહ થકી મુરારી,
 આપો સ્વરાજ્ય હરિ હિંદનું હિત ધારી.—૯
 રંભા સ્વરૂપ નિરખી મન મોહ પામી,
 આવી વસ્યા સમિપ સૌ દુર દેશ આમી;

વૃદ્ધા બની હુખ થકી વલ્લુધા બિચારી,
આપો સ્વરાજ્ય હરિ હિંદનું હિત ધારી.— ૧૦

જે અશ્વ સમ મુખનો રવિ યંત્ર હાંકે,
તે શૂં ? અપંગ હમણાં ગતિ ચર્ચુ વાંકે;
દુનૈ દવા દિલ ધરી દિન દુઃખ હારી,
આપો સ્વરાજ્ય હરિ હિંદનું હિત ધારી.— ૧૧

તૂંતો દહાદહ હતૂં નિલકંઠ કંઠે,
આપ્યું બધા ભવ વિષે મનુ ભાવ વંઠે;
યોગિન્દ્ર રૂપ ધરિને શિવ દ્યૌ સ્વિકારી.—આપો. ૧૨

સારંગ તૂં હરિચનુષ્ય અભંગ અંગી,
શા ? રંગ આ સર વિના સરભંગિ સંગી;
દુટી ગઇ પણુછ કે લિધિ શૂં ? ઉતારી.—આપો. ૧૩

શંભા કૃતી સુભગ ભારત ભૂમિ માતા,
ગંગોદકે પુરિત પાદ પ્રભૂ પુન્નતા;
વાગે ! વિભૂ શ્રવણ ખેર ગયા છ મારી.—આપો. ૧૪

પીતાં બને અમર અમૃત સૂખ સિન્ધુ.
આજે અહીં નવ મળે પણુ એક બિન્દૂ,
શાન્તિ સુધા સમરપો વિભુ શ્રી વિહારી.—આપો. ૧૫

આ ચૌદ રત્ન મય ભારતિ ભાગ્યશાળી,
જાતાં જરૂર બહુ બંધનમાં નિહાળી;
પ્રેમે પ્રશાન્તિ પ્રભુ દો સધળે પ્રસારી.—આપો. ૧૬

ૐ તત્ સત્ શ્રી કૃષ્ણાર્પણમસ્તુ:

